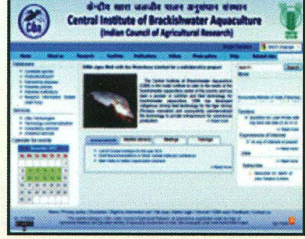

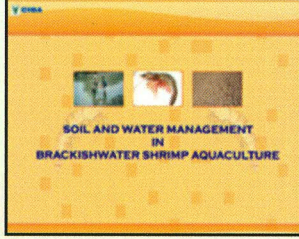
એકવાકલ્યરમાં વિસ્તરણ પદ્ધતિ નિર્ધારિત માહિતી અને સંપર્ક વ્યવહાર તકનિકી

માહિતી પહોંચાડવા માટેની પદ્ધતિઓ

- વેબસાઈટ, ઈ-લર્નિંગ મોડ્યુલ, ઈન્ટરેક્ટીવ ક્લિઓસ્કો, સલાહકારી સેવાઓ અને જ્ઞાનકેન્દ્રો કે જે ઝડપથી અસરકારક અને ઓછા ખર્ચાળ સંદેશાઓ પહોંચાડવા માટે ઉપયોગી થશે.
- ખાસ કરીને આ માહિતી અને સંદેશાવ્યવહારનાં આંતરમાળખાનો જ્યાં અભાવ છે એવા આદિવાસી/દરિયાકાંઠાનાં વિસ્તારોના ખેડૂતોને જરૂર છે.

વેબ આધારિત કાર્યક્રમ

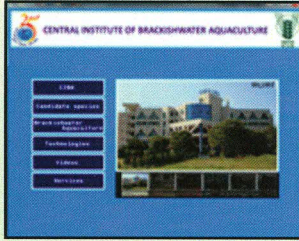
ઈન્ટીગ્રેટેડ મલ્ટીમીડીયા કોમ્પેક્ટ ડીસ્ક (આઈ.એમ.સી.ડી)

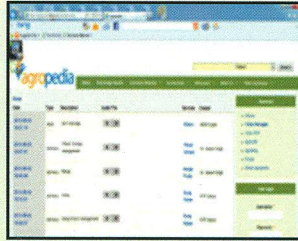
ઈ-લર્નિંગ "બનાનાઝીગા"

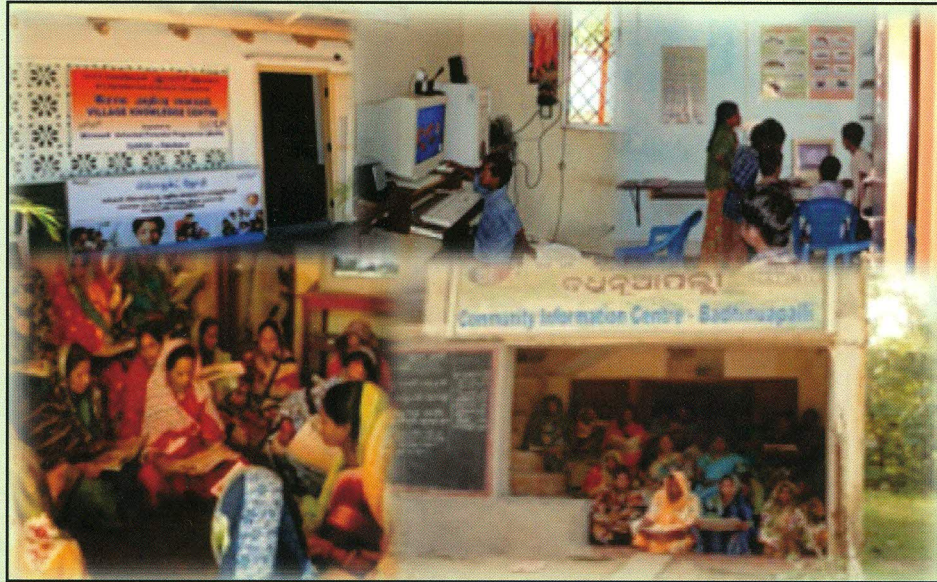
ઈ-લર્નિંગ: કાદવના કરચલા

ઈન્ટરેક્ટીવ કીયોસ્ક

સલાહકારી સેવાઓ:એગ્રોપેડિયા

જ્ઞાન કેન્દ્રો: ગ્રામ્યજ્ઞાન કેન્દ્ર, તમિળ નાડુ અને ઓરીસા કોમ્યુનીટી માહિતી કેન્દ્ર

વેબ આધારિત કાર્યક્રમ

- વેબ આધારિત કાર્યક્રમ સહભાગીઓ માટે અસરકારક માહિતી/વિચારો પ્રચાર માટે એક નવીન માર્ગ છે.
- કેન્દ્રીય ખારા જળજીવ પાલન અનુસંધાન સંસ્થા (સીબા) એ www.ciba.res.in વેબસાઈટના રૂપે એક ડિજિટલ અને ઓનલાઈન પ્રસારણ સિસ્ટમ વિકસાવી છે. જેમા
- ભાંભરાપાણીનાં જળચરઉછેરની ઉમેદવાર પ્રજાતિઓ, જળચરઉછેરનું ઉત્પાદન અને નિકાસની સ્થિતિ; માછલી/ઝીગાના મુખ્યરોગો અને તેને અટકાવવાનાં રોગનાશક પગલા; નિતિવિષયક બાબતો ઉપરની કાર્યવાહી, મત્સ્યોદ્યોગ સંસ્થાઓ ઉપરડેટાબેઝ/માહિતી મેળવવાની પદ્ધતિનો સમાવેશ થાય છે;
- હવામાનને લગતો અહેવાલ
- તમિળ, ઈંગ્લીશ, હિન્દી અને તેલગુ ભાષામાં વિડીયો ફિલ્મોનો પણ સમાવેશ થાય છે

ઈ-લર્નિંગ મોડ્યુલ

- તમિળ અને તેલુગુ ભાષામાં કાદવના કરચલા (સ્કાયલા ટ્રાક્યુબારીકા) ફેટનીંગના મોડ્યુલમાં આ કરચલા વિશે તેમજ તેની ઉછેર પદ્ધતિ અને સરનામાઓની સંપૂર્ણ વિગતતમિળ નાડુના પુડુચેરી અને રામાનાથપુરમના જ્ઞાન કેન્દ્રમાં ઉપલબ્ધ છે.
- ગુજરાતના આદિવાસી ખેડૂતો માટે "બનાનાઝીગા" ઉપર એક મોડ્યુલ વિકસાવ્યું છે. આ મોડ્યુલમાં બનાનાઝીગાની ઉપલબ્ધિ અને જૈવિકી, બીજ ઉત્પાદન, ઉછેર તકનીકી અને આર્થિકી જેવી માહિતી ઉપલબ્ધ છે.

ઈન્ટીગ્રેટેડ મલ્ટીમીડીયા કોમ્પેક્ટ ડીસ્ક (આઈ.એમ.સી.ડી)

- જળ અને જમીન વ્યવસ્થાપન: ઝીગાપાલનનીઆઈ.એમ.સી.ડીમાં જગ્યાની પસંદગી, તળાવની તૈયારી, ઉછેર સમય, સંગ્રહ માટેના ચકાસણી પરિબળો અને તળાવોમાં પાણી અને જમીનની ગુણવત્તા વધારવા ઉમેરવામાં આવતા રસાયણો, પ્રજીવકો અને ઉર્વરકોનીમાહિતીનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે.

ઈન્ટરેક્ટીવ કીયોસ્ક

- ઈન્ટરેક્ટીવ કીયોસ્ક એક જાહેર જગ્યામાં મૂકવામાં આવેલ ટચ સ્ક્રીન ડીવાઈસ છે જે ઉપભોક્તાઓને સંસ્થાના ઉત્પાદન અને સેવાઓ વિશેની જાણકારી આપે છે.
- સીબાએ એકવાકલ્યર સંબંધિતમાહિતીનું પ્રસારણ કરવા તથા સીબાની પ્રવૃત્તિ વિશેની ઈન્ટરેક્ટીવ કીયોસ્ક ઉપભોક્તાઓમાટે વિકસાવી છે.

સલાહકારી સેવાઓ

- જરૂરિયાત પ્રમાણેની અને સમયસર વેબ અથવા મોબાઈલ અથવા ટેબલેટ મારફત ખેડૂતો માટે સલાહકારી સેવાઓ.
- એગ્રોપેડિયા(<http://www.agropedia.in>) એક ભારતીય કૃષિને સંબંધિત કેન્દ્ર છે.
- એગ્રોપેડિયામાં તમે પૂછતાછ, પ્રશ્નનો અને પસંદગીના ક્ષેત્રમાં (વર્યયુલકૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર) વોઈસ મેસેજ (૩૦ સેકન્ડ થી ૨ મિનીટ સુધી) બનાવી/મોકલી શકો છો.

જ્ઞાન કેન્દ્રો

- મુખ્ય હેતુ સહભાગીઓને કોમ્પ્યુટર, ટેલીફોન, નેટવર્ક ફેસીલીટી, ઈ-લર્નિંગ મોડ્યુલ, વિડીયો ફિલ્મ, ઈમેઈલના જોડાણનો ઉપયોગ કરી જરૂરી ખેતી અને એકવાકલ્યર વિષયકવિવિધ માહિતી પુરી પાડે છે.
- માહિતીના ઝડપી પ્રસાર માટેનું સસ્તો અને અસરકારક સાધન

પી. મહાલક્ષ્મી, સી. ગોપાલ, એમ. મુરલીધર, પી. કે. પાટીલ, વી. એસ. ચંદ્રસેખરન, એચ. જી. સોલંકી, એમ. કૈલાસમ, એમ. નટરાજન, પ્રેમ કુમાર, આર. વી. બોરીયાંગર, જે. જી. વાંઝા, આર. જી. પાટીલ અને એસ.એમ.પિલ્લઈ

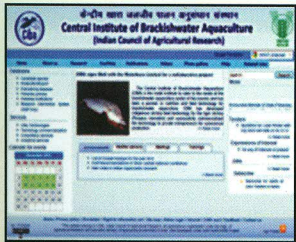
૨૦૧૩

કેન્દ્રીય ખારા જળજીવન પાલન અનુસંધાન સંસ્થા, ૭૫, સેન્થો હાઈ રોડ, રાજા અરણામલૈપુરમ, ચૈન્નઈ-૬૦૦૦૨૮, તમિલ નાડુ જળ અને જમીન વ્યવસ્થાપન એકમ, નવસારી કૃષિયુનિવર્સિટી, નવસારી- ૩૮૬ ૪૫, ગુજરાત.

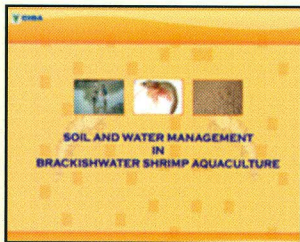
INFORMATION COMMUNICATION TOOLS FOR KNOWLEDGE DISSEMINATION IN AQUACULTURE

Information delivery mechanisms

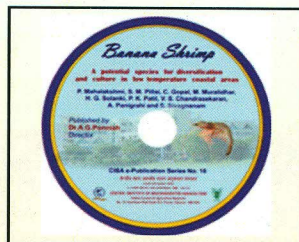
- Website, e-Learning modules, interactive kiosk, advisory services and knowledge centres: Deliver instant, quick and cost-effective messages.
- A tool for farmers in tribal/coastal areas where information and communication infrastructure is lacking.

Web based applications:
(CIBA) website

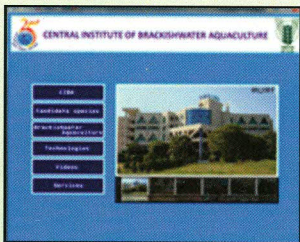
Integrated Multimedia
Compact Disk:
Soil and water management

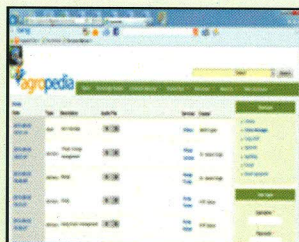
e-Learning:
Banana shrimp

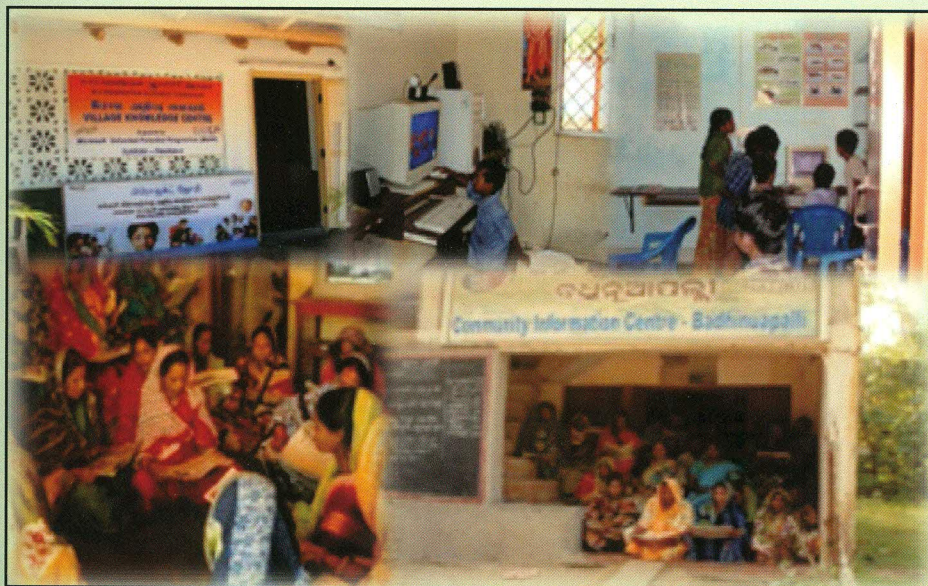
e-Learning:
Mud crab fattening

Interactive kiosk

Advisory services:
Agropedia

Knowledge Centre: Village Knowledge Centre, Tamil Nadu
and Community Information Centre, Odisha

Web based application

- To promote instant day to day effective information/ideas to stakeholders.
- Developed digital and online dissemination system through Central Institute of Brackishwater Aquaculture (CIBA) website, www.ciba.res.in. It contains;
  - ❖ Data bases on potential brackishwater aquaculture species; aquaculture production and export scenarios; fish/shrimp diseases; policy matters; and fisheries institutions.
  - ❖ Weather advisory report.
  - ❖ Aquaculture video films in Tamil, English, Hindi and Telugu.

e-Learning module

- Module on "Mud Crab (*Scylla tranquebarica*) Fattening" in Tamil and Telugu, containing information about mud crab, culture systems, and contact addresses, developed and installed in Village Knowledge Centres in Pudhucherry and Ramanathapuram in Tamil Nadu.
- Module on "Banana Shrimp" was developed for tribal farmers of Gujarat. It contains the information about distribution and biology of banana shrimp, seed production, culture practices and economics.

Integrated Multimedia Compact Disk (IMCD)

"Soil and Water Management: Shrimp Aquaculture", IMCD, was developed containing information on site selection; pond preparation; culture period; test indicators for stocking; and applications of pond conditioners, chemicals and probiotics to improve the water and soil quality.

Interactive kiosk

- Touch screen device: provides self-service access to products and services to the stakeholders of those institutions.
- CIBA has developed an interactive kiosk for disseminating aquaculture information along with the activities of CIBA.

Advisory services

- Need based timely advisories / information for the farmers on web or mobile or tablets.
- Agropedia (<http://www.agropedia.in>) is a state-of-the-art, one stop shop for all knowledge and practices related to Indian agriculture.
- In Agropedia (via Virtual KrishiVigyan Kendra), create/send voice messages (30 seconds to 2 minutes) based on the areas of interest.

Knowledge centre

- Primary function is to deliver relevant and need based agricultural/aquacultural information and knowledge through use of computers, telephones, network facilities, e-Learning modules, video films, e-mail connectivity to stakeholders.
- A cost effective, time saving and rapid tool for dissemination of information.

Prepared by

P.Mahalakshmi, C.Gopal, M.Muralidhar, P.K.Patil, V.S.Chandrasekaran, H.G.Solanki, M.Kailasam, M.Natarajan, Prem Kumar, R.V.Borichangar, J.G.Vanza, R.G.Patil and S.M.Pillai

2013

Central Institute of Brackishwater Aquaculture
75, Santhome High Road, Raja Annamalai Puram, Chennai 600 028
Soil and Water Management Research Unit, Navsari Agricultural University, Navsari 396 450